
[2003-3-RE](#)

CAUSA 2003-3-RE

Número de registre: 161-2003. Recurs d'empara

AUTE DEL 30 DE JUNY DEL 2003

BOPA núm. 54, del 9 de juliol del 2003

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional el 19 de maig del 2003 per la representació processal del Sr. Albert, Charles, Jean Paul Warnant, mitjançant el qual interposa recurs de súplica contra l'aute del Tribunal Constitucional del 9 de maig del 2003 sobre la inadmissió de la causa 2003-3-RE;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment els articles 37.2, 38 i 94;

Vist l'aute esmentat del Tribunal Constitucional del 9 de maig del 2003;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Miguel Ángel Aparicio Pérez;

Antecedent únic

El 19 de maig del 2003, la representació processal del Sr. Albert, Charles, Jean Paul Warnant va formular recurs de súplica per demanar la revocació de la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2003-3-RE, presentat per presumpta vulneració del dret a la jurisdicció i del dret a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució. Aquesta inadmissió a tràmit va ser acordada per l'aute del Tribunal Constitucional del 9 de maig del 2003.

La representació processal del recurrent assenyala que discrepa de la interpretació de l'article 18 bis 3 de la Llei transitòria de procediments judicials feta pel Tribunal Constitucional, i per aquest motiu no va interposar l'incident de nul·litat d'actuacions davant el Tribunal Superior de Justícia. Argumenta que "La llei introdueix una condició claríssima a l'ús de la via del recurs de nul·litat, i ho fa amb l'expressió de "sempre", prou contundent. La condició és que no s'hagi pogut denunciar anteriorment. A l'invers quan la condició no es verifica, és a dir sempre que s'hagi pogut anteriorment (...) si el legislador hagués volgut instaurar com a requisit previ necessari d'accés a

l'empara davant el Tribunal Constitucional en tots els casos el recurs de nul·litat ho hagués dit clarament i no hagués mantingut com manté dues vies; i (...) les dues vies responien racionalment a dues situacions ben diferenciades”.

Per acabar, l'escrit sol·licita al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit el recurs d'empara 2003-3-RE i “subsidiàriament dir que aquesta part té oberta la via del recurs de nul·litat davant el Tribunal Superior”.

Fonament jurídic únic

Aquest recurs de súplica, segons es pot inferir de l'antecedent que acabem de relatar, no aporta res de nou a la substanciació realitzada anteriorment que va donar lloc a l'acte d'inadmissió a tràmit del recurs d'empara el 9 de maig passat. Torna a insistir en la tesi que com que la lesió del dret fonamental a la jurisdicció ja havia sigut denunciada davant el Tribunal Superior de Justícia no calia interposar un incident-recurs de nul·litat d'actuacions contra la sentència ferma d'aquest darrer com a requisit previ necessari per poder interposar el recurs d'empara. En suport d'aquesta tesi afegeix, a més de la interpretació de l'article 18 bis 3 de la Llei transitòria de procediments judicials, recollit de manera textual en l'antecedent esmentat, l'afirmació que aquest Tribunal “interpreta la modificació legislativa introduïda per la Llei de 1999 sobre el recurs de nul·litat com a necessàriament previ a tot recurs d'empara”.

Amb tota evidència, aquesta darrera afirmació no es pot desprendre del contingut de l'acte objecte de recurs, almenys en els termes rotunds que conté. I, segons el parer d'aquest Tribunal, del precepte legal (article 18 bis 3 citat) tampoc no es pot deduir la interpretació pro parte efectuada pel demandant.

Quant a aquest segon àmbit, referit a la interpretació que efectua el recurrent, només cal reproduir el contingut de l'acte del Tribunal Constitucional del 5 de novembre de 1999, recaigut en la causa 99-16-RE, suficientment explícit i clar: “De manera que, amb independència que el recurrent hagi plantejat la seva pretensió davant d'algun dels òrgans jurisdiccionals ordinaris en el decurs del procés, només quan la sentència ha adquirit el caràcter de sentència ferma es pot formalitzar la demanda d'incident de nul·litat d'actuacions davant de l'òrgan que li ha donat precisament el caràcter de sentència ferma” i a continuació afegeix: “En segon lloc, precisament per preservar el caràcter extraordinari del recurs d'empara per vulneració dels drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i atès que l'article 94 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional exigeix taxativament per a la interposició d'aquest recurs d'empara, l'esgotament de la via ordinària pels mitjans i recursos que la legislació estableixi, l'incident de nul·litat d'actuacions que desenvolupa l'article 18 bis 3 de referència s'ha d'entendre com una condició prèvia per a la interposició de recurs d'empara davant del Tribunal Constitucional”.

Aquesta jurisprudència repetida en una varietat d'ocasions (causes 2000-7-RE, 2000-13-RE, 2001-1-RE, etc.) parteix d'una interpretació logicosistemàtica i literal de les reformes introduïdes per la Llei de 1999 en la Llei transitòria de procediments judicials i en l'article 94 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

És literal perquè no força en absolut el significat del text de l'apartat 3 de l'article 18 bis de la Llei transitòria de procediments judicials, sinó que, al contrari, fixa el contingut del mandat sense buidar de significat normatiu cap de les seves parts. Aquest precepte diu el que diu i no cap altra cosa. I el que diu és: a) que l'incident regulat en aquest apartat es dirigeix contra sentències i resolucions **fermes** que hagin produït una vulneració del dret a la jurisdicció; b) que aquest incident

es presenta davant el jutge o el tribunal que va dictar la sentència o resolució ferma esmentada; c) que la pretensió ha de consistir en què el mateix jutge o tribunal anul·li la seva sentència o resolució ferma; i d) que sempre que no s'hagi denunciat amb anterioritat la vulneració es podrà fer, amb posterioritat, precisament quan les sentències o les resolucions siguin fermes. Així doncs, és obvi que aquesta literalitat del precepte exigeix en tot cas, com a elements estructurals de l'incident, un subjecte legitimat (persona afectada per la vulneració), un objecte incidental (sentència o resolució ferma a la qual s'imputa la vulneració del dret), una pretensió (anul·lació de la mateixa sentència o resolució), un òrgan jurisdiccional substanciador (el mateix jutge o tribunal que va dictar l'acte la nul·litat del qual es pretén) i uns terminis instrumentals per tal de fer efectiva la pretensió (quinze dies naturals després de la resolució o sentència ferma, o un any quan el subjecte lesionat no ha sigut part en el procés).

No obstant això, l'incís "sempre que no hagi pogut denunciar aquesta vulneració anteriorment" pot semblar que implica dos termes contraris que s'anul·len entre si: la fermesa d'una resolució exclou, per definició, la possibilitat que pugui ser impugnada abans que sigui ferma. Aquesta és la interpretació que el recurrent atribueix a aquest Tribunal i que, per descomptat, aquí rebutgem.

Per aquest motiu hem procedit a una interpretació logicosistemàtica relativament senzilla. Si analitzem en el seu conjunt l'article 18 bis de la Llei transitòria de procediments judicials, veiem que l'apartat primer conté un "a priori" lògic quan ordena que, si existeix alguna lesió en matèria de drets jurisdiccional, l'afectat ha d'utilitzar els recursos processals ordinaris que la legislació li ofereix (primer nivell); que "sense perjudici" d'això, diu l'apartat segon, en qualsevol moment del procés i abans que finalitzi, el jutge o el tribunal, d'ofici o a instància de part, pot declarar nul·les determinades actuacions contràries al dret a la jurisdicció (segon nivell); i que, en el cas de sentències o resolucions fermes, és a dir, quan el procediment concret ("en el procediment de les quals s'hagi produït una vulneració", diu textualment el precepte) que ha donat lloc a la sentència o la resolució ja ha acabat (tercer nivell), així i tot, també es pot arribar a l'anul·lació d'aquestes actuacions mitjançant la interposició de l'incident corresponent.

Davant d'això, el significat sistemàtic del "sempre que no hagi pogut denunciar la violació anteriorment" no pot fer sinó referència en exclusiva a l'apartat anterior, és a dir, a la necessitat que s'hagi substanciat un incident de nul·litat durant el procediment principal i contra actuacions del mateix òrgan que coneix d'aquest incident; o dit en altres termes: si l'afectat per una vulneració del dret a la jurisdicció ja ha realitzat davant l'òrgan que la va dictar la denúncia corresponent (incident de nul·litat) i aquest òrgan concret ja s'ha pronunciat amb caràcter ferm abans de finalitzar el procediment (apartat 2 de l'article 18 bis), haurà obert la via directament al recurs d'empara sense necessitat d'esperar la sentència o la resolució de tancament del procediment. I, si havent pogut impugnar aquesta resolució no ho va fer, no podrà intentar-ho de nou (per acceptació tàcita) després que finalitzi el procediment i, en conseqüència, tampoc no podrà interposar el recurs d'empara. Per aquest motiu l'incident de nul·litat d'actuacions com a requisit previ al recurs d'empara sempre és necessari o indispensable però no perquè aquest Tribunal buidi de significat l'incís esmentat, sinó perquè el situa on la llei el situa: en els supòsits de l'apartat segon. Per consegüent, l'incident de nul·litat d'actuacions és sempre obligatori però no únic. El que succeeix és que pot efectuar-se per dues vies alternatives: per la que conté l'apartat 2 o mitjançant la que s'expressa en l'apartat 3 de l'article 18 bis de la Llei transitòria de procediments judicials.

En aquesta ocasió, pel que sembla, una comprensió inadequada d'aquestes disposicions i una acceptació escassa de la nostra jurisprudència han obligat aquest Tribunal a no admetre a tràmit el recurs d'empara i, per tot el que hem exposat més amunt, a desestimar aquest recurs de súplica. Per aquests motius i per la inexistència d'alguna causa que permeti fer excepció en matèria de

terminis a les previsions de l'article 18 bis 3 de la Llei transitòria de procediments judicials, tampoc no es pot accedir a la pretensió que s'atorgui al recurrent la possibilitat d'interposar l'incident de nul·litat d'actuacions davant el Tribunal Superior de Justícia.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

Desestimar el recurs de súplica formulat per la representació processal del Sr. Albert, Charles, Jean Paul Warnant contra l'aute del Tribunal Constitucional del 9 de maig del 2003 que inadmetia a tràmit el recurs d'empara 2003-3-RE.

Segon

Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Tercer

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, pel Tribunal Constitucional, el 30 de juny del 2003.

Miguel Herrero de Miñón

Philippe Ardant

President

Vicepresident

Miguel Ángel Aparicio Pérez Pere Vilanova Trias

Magistrat

Magistrat